

Vergi yükü hep çalışanın sırtında

SERBEST MUHASEBECİ MALİ MÜŞAVİRLER ODASI'NIN "TÜRKİYE VERGİ PROFİLİ" ARAŞTIRMASI RAPORUNA GÖRE, TÜRKİYE'DEKİ HER 10 ÜCRETİ, BİR ŞİRKETTEN DAHA FAZLA VERGİ ÖDÜYOR.

İSTANBUL Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler Odasının (İSMMM) hazırladığı "Türkiye Vergi Profili" araştırmasına göre; Türkiye'de 10 ücretli bir şirketten daha fazla vergi ödüyor. İSMMM'nun Gelir İdaresi Başkanlığı istatistikleri, OECD vergi tabanı verileri ve genel bütçe vergi gelirleri tahsilatı üzerinden yaptığı çalışmaya göre; sayıları 5 milyona yaklaşan asgari ücretliler, Türkiye'nin en büyük 90 firması kadar vergi öderken, 6 milyon 750 bin civarındaki tüm ücretlilerin ödediği vergi Türkiye'deki 652 bin şirketin ödediği vergiyi geçti.

2010 yılının tamamında 4 milyon 738 bin asgari ücretlinin ortalama bin 63 lira vergi ödeyerek kamunun kasasına 5 milyar 38 milyon lira kaynak aktardığının belirtildiği raporda, böylelikle asgari ücretlinin Türkiye'de 2010 yılında en fazla kurumlar vergisi veren 100 firmanın 90'ının toplamı kadar vergi ödediği, 22 milyar 649 milyon lira vergi ödeyen diğer ücretlilerin ise asgari ücretlilerle beraber toplamda 12 milyar lira vergi ödeyen 100 firmanın iki katından fazla vergi ödediği bildirildi.

Ücretlilerin toplam ödediği verginin ise tüm şirketlerin ödediği vergi miktarına ulaştığı, buna göre yaklaşık 6 milyon 750 bin ücretlinin 652 bin şirketten daha fazla vergi ödediğine dikkati çekilen raporda, böylelikle Türkiye'de 10 ücretlinin bir şirketten daha fazla vergi ödediğinin altı çizildi. Raporda, toplam servet, gelir ve sermaye kârlarından elde edilen verginin yüzde 43'ünün ücretlilerden alındığı, OECD ülkelerinde 9 ülkenin asgari ücrete vergi uygulamazken, 6 ülkede vergi oranının yüzde 10'un altında olduğu, Türkiye'deki vergi oranının ise yüzde 15 olduğu kaydedildi.

Türkiye'nin mal ve hizmetlerden alınan do-

laylı vergilerin milli gelire payı açısından yüzde 11 oranı ile OECD ortalamasını yakaladığı, gelir, kâr ve sermaye kazançlarından elde edilen doğrudan vergilerin milli gelire payı bakımından kayıt dışı ekonominin de etkisi sonucunda yüzde 5,8 ile OECD ortalamasının yarısına bile ulaşmadığı ifade edilen raporda, mal ve hizmetlerden alınan vergilerin milli gelire oranı bakımından Türkiye'nin 33 ülke arasında 17. sırada yer aldığı, gelir, kâr ve sermaye kazançları üzerinden alınan vergilerde ise sadece Meksika'yı geçerek 32. sırada konumlandığı belirtildi.

İSMMM raporuna göre; Türkiye'nin de üyesi olduğu Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü üyesi ülkelerin verileri dikkate alındığında, vergi oranlarının ülke milli gelirlerinin ortalamasının yaklaşık yüzde 35 düzeylerinde seyrettiği, Türkiye'nin ise yüzde 25'lik payı ile Meksika, Şili ve Güney Kore ile aynı ligde yer aldığı, Türkiye'nin vergi gelirinin milli gelir içindeki payı açısından geride kalmasının temel sebebinin kayıt dışı ekonomi ile gelir ve kurumlar vergisinin adil bir şekilde toplanamaması olduğu kaydedildi. Raporda, *Özel Tüketim Vergisinin (ÖTV)* bütün vergi gelirlerinin dörtte birini karşıladığına dikkat çekilerek, 2010'da 56 milyar lira ÖTV toplandığına değinildi. 2010 yılında petrol ve doğal gaz ürünlerinin 32 milyar liralık gelir meydana getirdiği, alkol ve tütün ürünleri ile kolalı gazozda 18 milyar liraya ulaşan kaynak sağlandığı, Özel İletişim Vergisinin de 4 milyar lira ile önemini koruduğuna değinildi.

VERGİDE ADALETSİZ DAĞILIM, KRONİK SORUN

İSMMM Başkanı Yahya Arıkan, rapora ilişkin değerlendirmesinde, "vergi toplama-

İSMMM Başkanı Yahya Arıkan, vergi adaletsizliğinin kronik sorun haline geldiğine dikkat çekti.

ması ve vergideki adaletsiz dağılımın" Türkiye'nin "kronik sorunu" olduğunu, bu tablonun değişmesi gerektiğini belirtti.

Toplam servet, gelir ve sermaye kârlarından elde edilen verginin yüzde 43'ünün ücretlilerin cebinden çıktığını hatırlatan Arıkan, "Türkiye, daha adil ve gelir adaletini sağlayacak bir vergi sistemini tartışmak du-

rumundadır. Vergi tabanının genişletilmesi, düşük gelir gruplarına vergi muafiyeti sağlanması, dolaylı vergilerin bütçe payının geriletilmesi vergi politikasının temel karakterini oluşturmalıdır. Mevcut yapı, ne yazık ki eşitsizlikleri derinleştirici bir rol oynamaya devam etmektedir" yorumunu yaptı. **İstanbul / aa**